

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Marek Pietruszyński

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2025 r. na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w sprawie R. S.

skazanego z art. 288 § 1 k.k. i inne,

kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 10 lipca 2024 r., sygn. akt V Ka

485/23, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 9 lutego 2023 r.,

sygn. akt II K 780/22,

**I. uchyla rozstrzygnięcie z punktu I ppkt 3 zaskarżonego
wyroku oraz pkt I.b) wyroku Sądu Rejonowego w Radomiu i przy
zastosowaniu art. 537 § 2 k.p.k. na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w.
w zw. z art. 45 § 1 k.w. umarza postępowanie w tym zakresie;**

II. kosztami procesu w tej części obciąża Skarb Państwa.

[J.J..

Tomasz Artymiuk Andrzej Stępka Marek Pietruszyński

UZASADNIENIE

R. S. został oskarżony o to, że:

1/ w okresie od 24 stycznia 2022 r. do 25 stycznia 2022 r. w R. działając w krótkich odstępach czasu z góry powziętym zamiarem, wdarł się do mieszkania zajmowanego przez M. T. i P. D., gdzie wypowiadał pod ich adresem groźby karalne uprzednio zadając uderzenia pięściami w głowę M. T. i gryząc go w nadgarstek ręki lewej spowodował obrażenia ciała na okres nie przekraczający dni 7 oraz wybił szybę okna mieszkania przy ul. [...] powodując straty w wysokości 520 zł na szkodę właściciela mieszkania A. S., a w tym: w dniu 24 stycznia 2022 r. w R. przy ul. [...] wdarł się do mieszkania zajmowanego przez M. T. i P. D. zadając uderzenia w głowę M. T. i gryząc go w nadgarstek lewej ręki wbrew żądaniu nie opuścił mieszkania powodując obrażenia ciała u M. T. skutkujące naruszeniem jego czynności narządów ciała na okres poniżej dni 7; w dniach od 24 stycznia 2022 r. do dnia 25 stycznia 2022 r. w R. przy ul. [...] wypowiadał pod adresem M. T. i P. D. groźby pozbawienia życia wzbudzając u zagrożonych uzasadnioną obawę ich spełnienia; w dniu 25 stycznia 2022 r. w R. rzucając butelką szklaną w okno mieszkania dokonał wybicia szyby zespolonej powodując straty w wysokości 520 zł na szkodę A. S., tj. o czyn z art. 193 k.k. i art. 157 § 2 k.k. i art. 190 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

2/ w dniu 25 stycznia 2022 r. w R., znęcał się nad suczką rasy A. w ten sposób, że kilkakrotnie unosił psa do góry, następnie rzucał nim o podłoże, tj. o czyn z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie praw zwierząt.

Sąd Rejonowy w Radomiu wyrokiem z dnia 9 lutego 2023 r., II K 780/22:

I/ oskarżonego R. S. w ramach czynu zarzucanego w pkt 1 aktu oskarżenia uznał za winnego tego, że:

a/ w okresie od 24 stycznia 2022 r. do 25 stycznia 2022 r. w R. działając w krótkich odstępach czasu, z góry powziętym zamiarem wdarł się do mieszkania zajmowanego przez M. T. i P. D., gdzie wypowiadał pod ich adresem groźby karalne, uprzednio zadając uderzenia pięściami w głowę M. T. i gryząc go w nadgarstek ręki lewej spowodował obrażenia ciała na okres nie przekraczający dni 7, a w tym:

- w dniu 24 stycznia 2022 r. w R. przy ul. [...] wdarł się do mieszkania zajmowanego przez M. T. i P. D. zadając uderzenia w głowę M. T. i gryząc go w nadgarstek lewej ręki wbrew żądaniu nie opuścił mieszkania powodując obrażenia ciała u M. T. skutkujące naruszeniem jego czynności narządów ciała na okres poniżej dni 7;

- w dniach od 24 stycznia 2022 r. do dnia 25 stycznia 2022 r. w R. przy ul. [...] wypowiadał pod adresem M. T. i P. D. groźby pozbawienia życia wzbudzając u zagrożonych uzasadnioną obawę ich spełnienia,

i ustalił, że czyn ten wyczerpuje dyspozycję art. 193 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zb. z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę 100 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki na 40 zł;

oraz uznał go za winnego tego, że:

b/ w dniu 25 stycznia 2022 r. w R. rzucając butelką szklaną w okno mieszkania dokonał wybicia szyby zespolonej powodując straty w wysokości 520 zł na szkodę A. S. i przyjął, że czyn ten wyczerpuje dyspozycję art. 288 § 1 k.k. - i za to na podstawie art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 37a § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę 100 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki na 40 zł;

II/ na podstawie art. 43b k.k. orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości przez umieszczenie jego treści na tablicy ogłoszeń Sądu Rejonowego w Radomiu na okres 1 miesiąca;

III/ na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego M. T. nawiazkę w kwocie 500 zł;

IV/ oskarżonego R. S. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego w pkt 2 aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie praw zwierząt i za to na podstawie art. 35 ust. 1a tej ustawy w zw. z art. 37a § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę 100 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki na 40 zł;

V/ na podstawie art. 35 ust. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie praw zwierząt orzekł od oskarżonego nawiazkę na cel związany z ochroną zwierząt w wysokości 1.000 zł na rzecz Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w R.;

VI/ na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone wobec oskarżonego kary grzywny Sąd połączył i wymierzył łączną karę 200 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki na 40 zł;

VII/ zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.096 zł tytułem kosztów sądowych, w tym 800 zł tytułem opłaty.

Apelację od tego wyroku wniósł Prokurator Rejonowy Radom - Wschód w Radomiu, który zaskarżył go na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o karze, i powołując się na przepisy art. 427 § 1 i 2 k.p.k. i art. 438 pkt 4 k.p.k. zarzucił rażąca niewspółmierność kar jednostkowych i kary łącznej grzywny wymierzonej oskarżonemu w wymiarze 200 stawek dziennych po 40 zł.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy w Radomiu wyrokiem z dnia 10 lipca 2024 r., sygn. akt V Ka 485/23, orzekł co następuje:

1. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:
 - 1/ uchylił zawarte w punkcie VII rozstrzygnięcie o karze łącznej;
 - 2/ za czyn przypisany oskarżonemu w punkcie I.a) na podstawie art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;
 - 3/ za czyn przypisany oskarżonemu w punkcie I.b), na podstawie art. 288 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;
 - 4/ na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności;
 - 5/ uchylił rozstrzygnięcie o zasądzonej w punkcie VII opłacie, a kwotę zasądzonych kosztów sądowych w zakresie wydatków ustalił na 296 zł;
2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny zaskarżył powyższy wyrok w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie I ppkt 3 na korzyść skazanego R. S..

Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., polegające na dokonaniu niezasadnej zmiany - zaskarżonego apelacją prokuratora - wyroku Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 9 lutego 2023 r. o sygn. akt II K 780/22, skazującego oskarżonego R. S. w punkcie I. b) za przestępstwo wyczerpujące dyspozycję art. 288

§ 1 k.k. popełnione w dniu 25 stycznia 2022 r., na podstawie art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 37a § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na 40 zł, poprzez wymierzenie za ten czyn, na podstawie art. 288 § 1 k.k. kary 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności (punkt I. ppkt 3), podczas gdy przypisany oskarżonemu czyn z art. 288 § 1 k.k., z uwagi na wartość uszkodzonego mienia - 520 zł, tj. nieprzekraczającą 800 zł, w dacie orzekania przez Sąd odwoławczy stanowił wykroczenie wyczerpujące dyspozycję art. 124 § 1 k.w., w związku z treścią art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2022, poz. 2600) obowiązującą od dnia 1 października 2023 r.

Podnosząc powyższy zarzut wniósł o uchylenie rozstrzygnięcia z punktu I ppkt 3 zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Radomiu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co uprawniało do rozpoznania jej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. i uwzględnienia w całości.

Słusznie wskazał Prokurator Generalny, że w dacie wyrokowania przez Sąd Okręgowy w Radomiu, przypisany oskarżonemu w punkcie I.b wyroku Sądu I instancji czyn z art. 288 § 1 k.k., za który Sąd Okręgowy wymierzył karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, nie był już przestępstwem, albowiem z uwagi na wejście w życie z dniem 1 października 2023 r. art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 2600), dokonano zmiany dotychczasowego uregulowania w zakresie wskazania granicy oddzielającej wykroczenie z art. 124 § 1 k.w. od przestępstwa z art. 288 § 1 k.k., podwyższając dotychczasowe ograniczenie kwotowe z 500 złotych do 800 złotych. Zgodnie z ustaleniami Sądu I instancji, rzucając butelką szklaną w okno mieszkania oskarżony dokonał wybicia szyby zespolonej powodując straty w wysokości 520 zł (k. 86).

Jak stanowi art. 124 § 1 k.w., popełnia wykroczenie ten, kto cudzą rzecz umyślnie niszczy, uszkadza lub czyni niezdatną do użytku, jeżeli szkoda nie

przekracza 800 złotych. Wykroczenie to jest zagrożone karą aresztu - od 5 do 30 dni, ograniczenia wolności - 1 miesiąca albo grzywny - od 20 do 5.000 złotych.

W tej sytuacji czyn przypisany oskarżonemu R. S. polegający na uszkodzeniu rzeczy o wartości 520 złotych w dacie orzekania przez Sąd odwoławczy stanowił wykroczenie z art. 124 § 1 k.w., a zatem obowiązkiem Sądu Okręgowego było zastosowanie art. 4 § 1 k.k. i zmiana oceny karno-prawnej tego czynu z przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. na wykroczenie określone w art. 124 § 1 k.w.

Nie ulega wątpliwości, że przy orzekaniu w sprawach o czyny przeciwko mieniu, w odniesieniu do których kryterium uznania takiego zachowania za przestępstwo lub wykroczenie stanowi określona kwotowo wartość rzeczy lub zaistniałej szkody, należy mieć na uwadze kwotę z daty orzekania w przedmiocie odpowiedzialności za taki czyn, a nie z daty jego popełnienia (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2024 r., I KK 444/23, LEX nr 3690263*). Chociaż więc przepis art. 124 § 1 k.w. w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia przez oskarżonego czynu – a także w dacie orzekania przez Sąd I instancji – przewidywał, że wykroczeniem jest czyn polegający na umyślnym zniszczeniu, uszkodzeniu lub czynieniu niezdatnej do użytku cudzej rzeczy, jeżeli szkoda nie przekracza 500 zł, to należało uwzględnić, iż przy orzekaniu w sprawach o czyny przeciwko mieniu, w odniesieniu do których kryterium uznania takiego zachowania za przestępstwo lub wykroczenie stanowi określona kwotowo wartość rzeczy lub zaistniałej szkody (dawniej także wskaźnik minimalnego wynagrodzenia za pracę), należy mieć na uwadze kwotę z daty orzekania w przedmiocie odpowiedzialności za taki czyn (obecnie 800 zł), a nie z daty jego popełnienia (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 lutego 2016 r., IV KK 413/15, LEX nr 1973799; z dnia 1 sierpnia 2018 r., IV KK 76/18, LEX nr 2473794; z dnia 2 lipca 2020 r., III KK 247/19, LEX nr 3276368*).

Naruszenie wskazanych przepisów i zakwalifikowanie czynu opisanego w punkcie I ppkt 3 zaskarżonego wyroku w stosunku do oskarżonego R. S. jako przestępstwa z art. 288 § 1 k.k., zamiast jako wykroczenia z art. 124 § 1 k.w., pomimo ustalenia, że wartość uszkodzonego mienia nie przekraczała 800 złotych, stanowiło rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i istotnie wpłynęło na treść zapadłego orzeczenia.

Prokurator Generalny postulował w kasacji uchylenie zaskarżonego rozstrzygnięcia zawartego w punkcie I ppkt 3 wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu i przekazanie sprawy w tym zakresie temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Należało jednak mieć na uwadze, że po uchyleniu wyroku Sądu drugiej instancji w zaskarżonej części, nastąpiło przedawnienie karalności wykroczenia z art. 124 § 1 k.w. Jak stanowi art. 45 § 1 k.w., karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok, a jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu. W niniejszej sprawie czyn popełniony został w dniu 25 stycznia 2022 r. Stosownie do treści art. 45 § 1 k.w. dwuletni termin rozpoczyna swój bieg z chwilą zakończenia podstawowego, rocznego okresu, a zatem karalność wykroczenia zostaje przedłużona o dwa lata, a przedawnienie, w przypadku, gdy w rocznym terminie dojdzie do wszczęcia postępowania, następuje dopiero po upływie trzech lat od popełnienia czynu. W praktyce oznacza to, że jeżeli postępowanie wszczęto przed upływem roku od czasu popełnienia wykroczenia, karalność wykroczenia ustaje z upływem 3 lat od jego popełnienia (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 sierpnia 2021 r., IV KK 361/21, LEX nr 3395971; z dnia 8 maja 2019 r., III KK 678/18, LEX nr 2671568*).

W niniejszej sprawie wszczęto dochodzenie niezwłocznie, jeszcze w dniu 25 stycznia 2022 r. A zatem, przedawnienie karalności wykroczenia z art. 124 § 1 k.w., jakiego dopuścił się R. S., następowało z dniem 25 stycznia 2025 r. W chwili orzekania przez Sąd odwoławczy (10 lipca 2024 r.), przedawnienie wykroczenia jeszcze nie miało miejsca. Z kolei z treści art. 45 § 2 k.w. wynika, że w razie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia (np. w wyniku uwzględnienia kasacji), przedawnienie karalności wykroczenia biegnie od daty tego uchylenia. Jednakże przepis ten oznacza, że przedawnienie biegnie na nowo jedynie w sytuacji, w której do upływu terminu przedawnienia nie doszło jeszcze w chwili uchylenia prawomocnego wyroku (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 marca 2025 r., II KK 89/25, LEX nr 3847466; z dnia 31 maja 2022 r., III KK 154/22, LEX nr 3448460*).

W rezultacie zaistniałej sytuacji, Sąd Najwyższy uwzględniając kasację uznał za celowe uchylenie rozstrzygnięcia z punktu I ppkt 3 zaskarżonego wyroku oraz pkt

I.b) wyroku Sądu Rejonowego w Radomiu i przy zastosowaniu art. 537 § 2 k.p.k. na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umorzenie postępowanie w tym zakresie. Na podstawie art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w. s. w zw. z art. 637a k.p.k., kosztami procesu w tej części obciążył Skarb Państwa.

Tomasz Artymiuk Andrzej Stępka Marek Pietruszyński

[r.g.]i

[a.ł]